

פוליטיקה של חיים, גוף ומיניות

מרצה: ד"ר חן משגב

היקף: 4 נק"ז (קורס שנתי), יום רביעי 16:00-18:00

תיאור הקורס: קורס זה הינו קורס תשתית מבואי בו נדון בשלושה מושגים בהקשרים פוליטיים, חברתיים ומרחביים – חיים, גוף ומיניות. המושגים מתייחסים לפוליטיקה של הפעילות האנושית של הגוף החי, היבטים של החיים עצמם בעולם ומיניותו של הגוף. נדון באופן שבו חיים, גוף ומיניותו של אדם מעצבים את נוכחותו הפוליטית בעולם, האופן בו לחיים, לגופים שבהם אנו חיים ולמיניותם של אותם גופים ממשיים יש תפקיד בעיצוב התפקיד הפוליטי, כיצד הם משמשים או עשויים לשמש ככלי פוליטי וכחלק מפוליטיקה של תנועות חברתיות, אקטיביזם ומחאה, וכיצד הממד הפוליטי הגלום בהם בא לידי ביטוי בסביבות חברתיות, תרבותיות ומרחביות שונות.

חובות הקורס:

- נוכחות והשתתפות פעילה בכיתה (10% מהציון)
- קריאה של הטקסטים לפני כל מפגש (חובה!). הסטודנטים עשויים להדרש להגיש דוחות קריאה מדי פעם.
- הצגה של טקסט אחד במהלך השנה (10 דקות בהן יוצגו עיקרי הטקסט באופן ביקורתי – כל סטודנט יציג פעם אחת במהלך השנה) – 20% מהציון הסופי
- עבודת בית – 70% מהציון הסופי

נושאים מרכזיים וחומרי קריאה: (פרטי קריאת החובה מסומנים בכוכבית, עשויים לחול שינויים)

1. מבוא מושגי – חיים, גוף ומיניות

אגמבן, ג' (2007). הומו סאקר: כוח ריבוני וחיים חשופים (מבחר), בתוך: ברנד, ר' (עורך), *חיים חשופים*, עמ' 111-124, י-ם: מוזיאון על התפר.

ליבוביץ', נ' (2010). חיים, מפתח- כתב עת לקסיקלי למחשבה פוליטית ביקורתית, גיליון 2: 17-42.

פוקו, מ' (1996). הזכות להמית והכוח על החיים, בתוך: *תולדות המיניות I: הרצון לדעת*, עמ' 91-108, (תרגום גבריאל ברך), ת"א: הקיבוץ המאוחד.

באטלר, ג' (2001), *קוויר באופן ביקורתי*, (תרגום: דפנה רז), ת"א: רסלינג.

באטלר, ג' (2006) "גופים נחשבים", תרגום: דפנה הירש, מתוך: ללמוד פמיניזם, מקראה, הקיבוץ המאוחד, 2006.

גולדין, ס' וחזן, ח' (2004). פתח דבר: בין הגוף הארוטי לגוף הפורה. תיאוריה וביקורת 25: 5-12.

חזן, ח' (2003). לגופה של הסוציולוגיה: על מעמדו הייצוגי של הגוף. סוציולוגיה ישראלית ה(1): 219-231.

יונאי, י' (2006). "מיניות". בתוך: רם, א' וברקוביץ', נ' (עורכים). אי/שיוויון. באר שבע: הוצאת הספרים של אוניברסיטת בן גוריון בנגב. עמ' 250-257.

גרוס, אייל, זיו, עמליה (2003). בין תיאוריה לפוליטיקה: לימודים הומו-לסביים ותיאוריה קווירית. בתוך: מעבר למיניות- מבחר מאמרים בלימודים הומו-לסביים ותיאוריה קווירית. בעריכת קדר, זיו וקנר. הוצאת מגדרים. ת"א. עמ' 9-44.

Longhurst, R (2001), Corporeographies, In: *Bodies: Exploring Fluid boundaries*, (pp. 9-32), New-York and London: Routledge.

Bell, D and Valentine , G (1995). *Introduction: Orientations*. In: *Mapping Desire: Geographies of Sexualities*. Routledge. London. Pp 1-27.

Johnston, L and Longhurst, R (2009). *Chapter 2: "The Geography Closest In": The Body/ Chapter 3: At Home with Sex*. In: *Space, Place, and Sex: Geographies of Sexualities*. Rowman & Littlefield Publishers. Pp21-60.

Rubin, Gayle S. (1993). "Thinking Sex: Notes for a Radical Theory of the Politics of Sexuality", In: Abelow, H et-al (eds), *The Lesbian and Gay Studies Reader*, New-York and London: Routledge, pp. 3-44

2. פוליטיקה "מלמטה" ו"מלמעלה": תנועות חברתיות, אקטיביזם ומחאה ופוליטיקה ממוסדת

בן-אליעזר, אורי (2006). "חברה אזרחית". בתוך: רם, א' וברקוביץ', נ' (עורכים), אי/שיוויון. ב"ש: הוצאת הספרים של אוניברסיטת בן גוריון בנגב. עמ' 173-180.

דהאן-כלב, הנרייט (2006). "מחאה". בתוך: רם, א' וברקוביץ', נ' (עורכים). אי/שיוויון. באר-שבע: אוניברסיטת בן גוריון בנגב. עמ' 242-249.

מנוחין, ישי (2010). אקטיביזם ושינוי חברתי. ירושלים: ספרי נובמבר (עמודים נבחרים – יצוינו בהמשך)

Pile, S (1997). "Introduction: Opposition, political identities and spaces of resistance". In: Pile, S and Keith, M (eds) *Geographies of resistance*. Rutledge, USA and Canada. Pp 1-32.

Young, I. M. (2001). Activist challenges to deliberative democracy. *Political Theory*, 29(5), 670-690.

Katz, C (2003). "Social Formations: Thinking About Society, Identity, Power and Resistance". In: Holloway et-al (eds), *Key Concepts in Geography*. SAGE, London. Pp 249-265.

3. פוליטיקה, גוף, ומגדר

גל עזר, מירי (2006). *ויקי קנפו: גוף, הביטוס, מגדר, לאומיות ומחאה, גדיש, 10, עמ' 189-259.*

הלמן, שרה ורפפורט, תמר (1997). "אלה נשים אשכנזיות, לבד, זונות של ערבים, לא מאמינות באלוהים, ולא אוהבות את ארץ-ישראל": "נשים בשחור" ואתגור הסדר החברתי. *תיאוריה וביקורת* 10: 175-192.

ששון לוי, אורנה, ותמר רפפורט, (2002). *גוף, אידיאולוגיה ומגדר בתנועות חברתיות. מגמות* מא (4) 489-513.

Kotef, H and Amir, M (2007). (En)Gendering Checkpoints: Checkpoint Watch and the Repercussions of Intervention. *Signs: Journal of Women in Culture and Society*, 32(4):973-996.

4. גוף ומיניות: היבטים מרחביים

הירש, דפנה (2005). *הומוטופיה: גן העצמאות בתל-אביב. בתוך: קלוש, רחל וחתוקה, טלי (עורכות), תרבות אדריכלית, מקום, ייצוג, גוף. רסלינג. ת"א. עמ' 287-310.*

גרוס, א' (2005). "גופים-ערים", בלוק, גיליון 1: 22-27.

Hubbard, P. (2012) *Cities and Sexualities*. London and New-York: Routledge.

Doan, P. (2007) Queers in the American city: Transgendered perceptions of urban space. *Gender, Place and Culture* 14(1): 57-74.

Forsyth, A (2001). *Sexuality and Space: Nonconformist Populations and Planning Practice*. *Journal of Planning Literature* 15 (3): 339-358.

5. יסודות פוליטיים ראשונים ובנייתה של תנועה : מתנועת השחרור הגיית למשבר האיידס

Berkovitch, N and Helman, S (2005). "Global Social Movements". In: Esseed, P, Goldberg, D.T and Kobayashi, A (eds), *A Companion to Gender Studies*, Oxford: Willey-Blackwell, pp. 266-278.

Brown, G (2015). "Queer Movement", in: Paternotte, D and Tremblay, M (eds), *The Ashgate Research Companion to Lesbian and Gay Activism*, 73-88, Farnham: ashagte.

6. אקט אפ – פוליטיקה של חיים, גוף ומיניות

Brown, Michael (1997) "Radical Politics out of Place? The Curious Case of ACT UP Vancouver". In Pile S and Kieth M (eds) *Geographies of Resistance* (pp 152-167). London: Routledge

"United in Anger" (סרט בבימוי ג'ים הוברד ושרה שולמן, 2012)

7. נקרופוליטיקה – הגוף החי-המת, והגוף הזומבי

אשיל ב' (2006), "נקרופוליטיקה". אהוביה כהנא (מתרגם), *מטעם* 6.

רם, מ' (2014). הנקרופליה הפוליטית של המת-חי: על תיאוריה, ביקורת וזומבים, *תיאוריה וביקורת*, 43, עמ' 15-44.

McGlotten, S and Jones, S (2011). (eds). *Zombies and Sexuality: Essays on Desire and the Living Dead*. Jefferson, North Carolina, McFarland & Company.

Ritchie, J (2014). Black skin splits: the birth (and death) of the queer Palestinian, in: Haritworn, J, Kuntsman, A and Posoco, S, *Queer necropolitics*, New-York and London: Routledge, pp. 111-129.

Edelman, E, A (2014). 'Walking while transgender': necropolitical regulations of trans feminine bodies of colour in the US nation's capital, in: Haritworn, J, Kuntsman, A and Posoco, S, *Queer necropolitics*, New-York and London: Routledge, pp. 172-191.

8. אקטיביזם קווירי – דפוסי פעילות וסוגית מרכזיות

Brown, Gavin (2007). "Mutinous eruptions: autonomous spaces of radical queer activism". *Environment and Planning A*, 39:2685-2698.

Warner, Michael (2002). "Something Queer About the Nation-State", In: *Publics and Counterpublics*, New-York: Zone Books, pp. 209-224.

הקרנת פרק מהסדרה "טרנספרנט"

9. פוליטיקה של מיניות בישראל I: –מבט היסטורי

אלון הראל (2002). "עלייתה ונפילתה של המהפכה ההומוסקסואלית" *המשפט* ז, 195

* Kama, Amit (2000). 'From Terra Incognita to Terra Firma: The Logbook of the Voyage of Gay Men's Community into the Israeli Public Sphere'. *Journal of Homosexuality*, 38(4): 133-162.

טריגר, צ' (2014). פשעים נגד הפטריארכיה: ניאוף, הפלות והומוסקסואליות במשפט ובתרבות. בן שמן: מודן והאוניברסיטה המשודרת, הוצאה לאור של משרד הביטחון. עמ' 131-137.

הקרנת הסרט "הזמן הורוד", בימוי: יאיר קידר

10. פוליטיקה של מיניות בישראל II: התארגנויות עכשוויות ומאבקים

* אלעד, חגי (2008). "בירושלים, מהמסלול של מצעד הגאווה רואים חומות". בתוך: כ"ץ, י, דגני, ז' וגרוס ת' (עורכים), *אי-כאן שפה, זהות, מקום*. ת"א: הקיבוץ המאוחד, קו אדום, עמ' 252-276.

וגנר, רועי (2016). "משטרי נראות וניידות בישראל פלסטין, וכיצד לעבור דרכם", *אנתולוגיה של מאמרים ישראליים בלימודים הומו-לסביים ותיאוריה קווירית*, עורכים: אייל גרוס, עמליה זיו ורז יוסף, רסלינג.

* זיו, עמליה (2008). "לחצות את גבולות המגדר, לבגוד בגבולות הלאום": הפוליטיקה הפרפורמטיבית של "כביסה שחורה". בתוך: יונה, יוסי וקמפ, אדריאנה (עורכים), *פערי אזרחות: הגירה, פריון וזהות בישראל*. מכון ון-ליר והוצאת הקיבוץ המאוחד, ירושלים. עמ' 290-320.

* משגב, חן (2015). " בין ממסדיות לחתרנות: פוליטיקה מרחבית ואקטיביזם במרכז הגאה בתל-אביב", *המרחב הציבורי*.

11. פוליטיקה קווירית בעיר העכשווית – תכנון, אזרחות ופוליטיקה

מנור, איתי ופנסטר, טובי (2010). *אזרחות הומו-לסבית במרחב העירוני התל-אביבי והירושלמי. סוציולוגיה ישראלית*, י"ב (1): 7-28.

Quilley, S (1997). *Constructing Manchester's New Urban Village: "Gay Spaces in the Entrepreneurial City*. In: Brent G et-al (eds), *Queers in Space – Communities, Public Spaces, Sites of Resistance*. Bay Press, Washington.

הקרנת הסרט "ירושלים גאה להציג"

12. פוליטיקה קווירית של בוש

Halperin, David. M and Traub, Valerie (2009). "Beyond Gay Shame" . In: Halperin, D. M and Traub, V (eds). *Gay Shame*. Chicago and London: The University of Chicago Press. Pp. 3-40.

Johnston Lynda (2007) "Mobilizing pride/shame: Lesbians, tourism and parades". *Social & Cultural Geography* 8 (1): 29-45

13. פוליטיקה של גוף ומיניות: היבטים של גלובליזציה וזכויות אדם

בלנק, ישי (2003). "אין מולדת להומואים: גלובליזציה, פירוק מרחבי והגטו ההומו-לסבי". *תיאוריה וביקורת*. גיליון 23: 83-111.

* אייל גרוס (2003). "גלובליזציה קווירית וזכויות אדם: דנה אינטרנשיונל/אמנסטי אינטרנשיונל", *תיאוריה וביקורת*, גיליון 23: עמ' 227.

* Nast Heidi (2002) Queer patriarchies, queer racisms, international. *Antipode* 34: 874-909

14. פוליטיקה קווירית ומדינת הלאום

* גרוס, א' (2013). הפוליטיקה של זכויות להט"ב: בין (הומו) נורמטיביות ו(הומו) לאומיות לפוליטיקה קווירית. *מעשי משפט*, כרך ה': 101-142.

Ritchie, J (2014). Pinkwashing, Homonationalism, and Israel-Palestine: The Conceits of Queer Theory and the Politics of the Ordinary. *Antipode*, doi: 10.1111/anti.12100

Elder, G (1998). The South-African body politics: space, race and heterosexuality, In: Pile, S and Nast, H, (eds), *Places through the body, New-York and London: Routledge*. Pp. 153-164.

Puar, Jasbir. K. (2013). "Rethinking Homonationalism", *International Journal of Middle East Studies*, 45:336-339.